

PROGRAM STUDIÓW PODYPLOMOWYCH
obowiązujący od roku akademickiego 2025/2026

1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA STUDIÓW PODYPLOMOWYCH:

Nazwa studiów podyplomowych w języku polskim
Arteterapia. Terapia sztukami ekspresyjnymi
Nazwa studiów podyplomowych w języku angielskim
Art Therapy. Creative Arts Therapies
Jednostka organizująca studia podyplomowe
Wydział Sztuki

Terapia sztukami ekspresyjnymi to obszar integrujący różne formy sztuki w celu wspierania ludzkiego rozwoju, kondycji psychofizycznej, w tym ułatwienia emocjonalnego uwolnienia, samopoznania i głębszego zrozumienia wewnętrznego świata. Terapia sztukami ekspresyjnymi w rozumieniu Międzynarodowego Stowarzyszenia Terapii przez Sztukę Ekspresyjną (International Expressive Arts Therapy Association – IEATA) stanowi interdyscyplinarne podejście terapeutyczne, wykorzystujące różnorodne modalności artystyczne wspierające procesy psychiczne, emocjonalne, somatyczne i społeczne jednostki. Podejście to zakłada, że ekspresja artystyczna jest naturalną formą komunikacji i samoregulacji, a przechodzenie pomiędzy różnymi mediami twórczymi umożliwia dostęp do treści trudnych lub niedostępnych w komunikacji werbalnej.

W odniesieniu do założonych przez IEATA oraz Stowarzyszenie Arteterapeutów Polskich „Kajros” program studiów bazuje na ukierunkowaniu terapeutycznym i rozwojowym działalności przyszłych absolwentów, zastosowaniu sztuki jako narzędzia pełniącego funkcję środka terapeutycznego i rozwojowego, uznając jednocześnie relację terapeutyczną jako centralną dla procesu. Istotę stanowi bezpośredni kontakt z prowadzącymi zajęcia, uwzględniający indywidualizację kształcenia, jak również proces własnej pracy rozwojowej uczestników. Program spełnia standardy tych organizacji w zakresie kształcenia podyplomowego o charakterze rozwojowym i środowiskowym.

Program studiów podyplomowych „Arteterapia. Terapia sztukami ekspresyjnymi” został przygotowany z uwzględnieniem międzynarodowych standardów i rekomendacji organizacji środowiskowych działających w obszarze arteterapii i terapii sztukami ekspresyjnymi, w szczególności IEATA oraz SAP „Kajros”. Znacząca część efektów uczenia się realizowana jest poprzez samodzielną pracę uczestników, obejmującą proces własny, refleksję, dokumentację oraz realizację projektów arteterapeutycznych. Efekty uczenia się opracowano bezpośrednio w oparciu o rekomendacje Stowarzyszenia Arteterapeutów Polskich „Kajros”, mając na względzie przygotowanie przyszłych absolwentów do spełnienia wymagań formalnych i merytorycznych niezbędnych do ubiegania się o certyfikację „Kajros”, zgodnie z odrębnymi procedurami i regulaminem tego Stowarzyszenia.

2. WARUNKI REKRUTACJI NA STUDIA:

Wymagania wstępne (oczekiwane kompetencje kandydata):

Studia adresowane są do osób posiadających wykształcenie wyższe (co najmniej I stopnia), zainteresowanych zastosowaniem sztuk ekspresyjnych w działaniach o charakterze wspierającym, edukacyjnym, opiekuńczym lub terapeutycznym.

Postępowanie rekrutacyjne:

O przyjęciu na studia podyplomowe decyduje kolejność zgłoszeń. Zgłoszenie powinno zawierać komplet wymaganych dokumentów – zgodnie obowiązującym z zarządzeniem Rektora Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach w sprawie zasad tworzenia i organizacji studiów podyplomowych wraz z CV i portfolio zawodowym, zawierającym informacje o ukończonych studiach wyższych, studiach podyplomowych, kursach dokształcających, certyfikatach i doświadczeniu zawodowym.

W przypadku większej liczby zgłoszeń niż liczba dostępnych miejsc, o przyjęciu decyduje rozmowa kwalifikacyjna, podczas której zostaną poddane ocenie podstawowe umiejętności interpersonalne kandydatów, otwartość na pracę metodami twórczymi, motywacje i gotowość do podjęcia studiów arteterapeutycznych, a także dotychczasowe przygotowanie, w tym doświadczenie zawodowe.

3. ZAŁOŻENIA DOTYCZĄCE KSZTAŁCENIA:

Poziom PRK, na którym nadawana jest kwalifikacja podyplomowa	Poziom 6 PRK
Liczba punktów ECTS	60
Liczba semestrów	3
Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego	364
Ogólne cele kształcenia	Celem studiów podyplomowych „Arteterapia. Terapia sztukami ekspresyjnymi” jest wyposażenie uczestników w interdyscyplinarne kompetencje umożliwiające projektowanie i prowadzenie działań wspierających, rozwojowych i integrujących z wykorzystaniem szerokiego spektrum środków artystycznych – w tym sztuk wizualnych, ruchu, dźwięku, tekstu i performansu – w kontekście pracy indywidualnej i grupowej. Program ma na celu: • rozwijanie umiejętności twórczego i empatycznego towarzyszenia uczestnikom procesu arteterapeutycznego, • pogłębianie rozumienia roli ekspresji artystycznej jako narzędzia samopoznania, regulacji emocjonalnej i integracji doświadczenia, • kształtowanie postawy refleksyjnej i odpowiedzialnej, opartej na poszanowaniu podmiotowości uczestnika i etycznych zasadach pracy, • zapoznanie z wybranymi koncepcjami psychologicznymi, pedagogicznymi i projektowymi wspierającymi działania arteterapeutyczne, • umożliwienie doświadczenia działania w wielu modalnościach twórczych (wizualnej, dźwiękowej, ruchowej, słownej), z nacis-

	kiem na podejście multimodalne i procesowe, • przygotowanie projektowe do tworzenia przyjaznych narzędzi i środowisk arteterapeutycznych, • przygotowanie do pracy w środowiskach sprzyjających relacyjnej, niedyrektywnej i wspierającej praktyce arteterapeutycznej. Program nie ma charakteru klinicznego, lecz przygotowuje do prowadzenia działań arteterapeutycznych o charakterze rozwojowym, wspierającym i profilaktycznym, z poszanowaniem granic kompetencyjnych i w duchu współpracy interdyscyplinarnej.
Możliwości zatrudnienia/typowe miejsca pracy	Studia przygotowują do samodzielnego prowadzenia działań arteterapeutycznych oraz terapeutyczno-rozwojowych z wykorzystaniem sztuk ekspresyjnych w środowiskach sprzyjających pracy procesowej i relacyjnej. Absolwenci nie są przygotowywani do realizacji funkcji terapeuty klinicznego w rozumieniu ustawy o zawodach medycznych, lecz do prowadzenia działań wspierających, integrujących i rozwojowych z wykorzystaniem różnych form ekspresji artystycznej. Potencjalne miejsca pracy obejmują m.in.: • domy kultury, centra kultury i świetlice środowiskowe prowadzące działania społeczno-artystyczne, • środowiskowe domy samopomocy, domy pomocy społecznej, dzienne domy opieki i aktywności, • ośrodki terapeutyczne, rehabilitacyjne, wsparcia środowiskowego i profilaktyki uzależnień (w interdyscyplinarnych zespołach), • organizacje pozarządowe prowadzące programy interwencyjne, integracyjne lub edukacji nieformalnej, • oddziały psychiatryczne, sanatoria, placówki leczenia uzdrowiskowego, domy opieki nad osobami starszymi, • własną działalność w ramach pracowni arteterapeutycznych, warsztatów autorskich i działań społecznych. W zależności od kompetencji bazowych i doświadczenia zawodowego, absolwenci mogą realizować działania arteterapeutyczne również w placówkach edukacyjnych (np. przedszkolach, szkołach integracyjnych lub artystycznych), o ile warunki organizacyjne i programowe umożliwiają odejście od tradycyjnego modelu dydaktyki opartej na mierzalnych efektach uczenia się. Zgodnie z filozofią arteterapii, szczególnie w podejściu multimodalnym, działania te powinny być wolne od presji oceny, selekcji i „realizacji podstawy programowej”, a koncentrować się na relacji, procesie i indywidualnej ekspresji uczestników.

4. OPIS KIERUNKOWYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ:

Symbole efektów uczenia się	Po ukończeniu studiów podyplomowych absolwent:	Charakterystyki drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 PRK (rozporządzenie MNiSW)
-----------------------------	--	---

w zakresie **WIEDZY:**

ATSE_W01	Zna zaawansowane teorie i koncepcje arteterapii oraz ich związki z nurtami w sztuce.	P6S_WG
ATSE_W02	Ma zaawansowaną wiedzę na temat wybranych technik artystycznych (plastycznych, dźwiękowych, performatywnych), projektowych wykorzystywanych w działaniach terapeutycznych i edukacyjnych.	
ATSE_W03	Zna ogólne mechanizmy psychologiczne towarzyszące ekspresji twórczej, symbolizacji i procesom komunikacji niewerbalnej.	
ATSE_W04	Rozumie kulturowe i społeczne uwarunkowania praktyk arteterapeutycznych oraz rolę sztuki, designu w przeciwdziałaniu wykluczeniu i marginalizacji.	
ATSE_W05	Zna ogólne zasady projektowania i ewaluacji programów arteterapeutycznych w kontekście pracy z różnymi grupami odbiorców, w tym osobami z niepełnosprawnościami.	

w zakresie **UMIEJĘTNOŚCI:**

ATSE_U01	Potrafi zaprojektować i zrealizować proces arteterapeutyczny dostosowany do potrzeb konkretnej grupy lub jednostki, z wykorzystaniem odpowiednich środków artystycznych.	P6S_UW P6S_UU
ATSE_U02	Potrafi projektować narzędzia i środowiska wspomagające proces arteterapeutyczny.	
ATSE_U03	Umie twórczo łączyć techniki artystyczne, projektowe z elementami działań wspierających rozwój emocjonalny, poznawczy i społeczny uczestników.	
ATSE_U04	Potrafi dobrać i zastosować odpowiednie formy ekspresji plastycznej, muzycznej lub performatywnej, uwzględniając ograniczenia i możliwości odbiorców.	
ATSE_U05	Umie analizować i interpretować wytwory artystyczne uczestników jako materiał wspierający rozumienie procesu i komunikację terapeutyczną.	
ATSE_U06	Potrafi prowadzić dokumentację procesu arteterapeutycznego oraz wykorzystywać ją do planowania, refleksji i rozwoju działań.	
ATSE_U07	Wykazuje się umiejętnością pracy zespołowej w interdyscyplinarnym środowisku terapeutyczno-edukacyjnym.	
ATSE_U08	Potrafi skutecznie komunikować się z odbiorcami spoza środowiska artystycznego – pacjentami, rodzinami, specjalistami – przekładając język sztuki na dostępne formy komunikacji.	P6S_UK

w zakresie **KOMPETENCJI SPOŁECZNYCH:**

ATSE_K01	Jest świadomy społecznego i etycznego wymiaru praktyki arteterapeutycznej oraz odpowiedzialności za uczestników działań twórczych.	P6S_KO P6S_KR
----------	--	------------------

ATSE_K02	Wykazuje gotowość do refleksji nad własną postawą twórczą i terapeutyczną oraz do jej krytycznego doskonalenia.	P6S_KK
ATSE_K03	Jest otwarty na różnorodność kulturową, emocjonalną i tożsamościową uczestników procesu arteterapeutycznego.	P6S_KO P6S_KR
ATSE_K04	Jest świadomy roli sztuki jako narzędzia kształtującego osobowość, podnoszącego kondycję psychofizyczną a także zmianę społeczną.	
ATSE_K05	Jest gotów do ciągłego uczenia się i rozwijania swojej tożsamości zawodowej na styku sztuki, edukacji i terapii.	

5. WYKAZ ZAJĘĆ WRAZ Z LICZBĄ GODZIN ZAJĘĆ ORAZ LICZBĄ PUNKTÓW ECTS

Lp.	Przedmiot (zajęcia)	łącznie liczba godzin zajęć	łącznie liczba punktów ECTS	w tym liczba godzin zajęć kształtujących umiejętności praktyczne (liczba punktów ECTS) w tym liczba godzin praktyk zawodowych (liczba punktów ECTS) - jeżeli dotyczy	w tym liczba godzin zajęć prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość (liczba punktów ECTS)
-----	---------------------	--------------------------------------	--------------------------------------	---	--

Semestr I (122 godz. 19 ECTS)

1.	Arteterapeutyczny trening umiejętności społecznych	18	3	18 (3 ECTS)	
2.	Koncepcje arteterapii	8	1		8 (1 ECTS)
3.	Metody diagnostyczne w arteterapii	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)
4.	Dialog arteterapeutyczny	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)
5.	Obszary interwencji w arteterapii. Etyka w pracy arteterapeutycznej	8	1		8 (1 ECTS)
6.	Psychologia sztuki	8	1		8 (1 ECTS)
7.	Terapia w podejściu multimodalnym	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)
8.	Proces terapeutyczny w arteterapii	8	1		8 (1 ECTS)
9.	Design jako metoda projektowania działań arteterapeutycznych	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)

Semestr II (128 godz. 19 ECTS)

10.	Terapia przez sztuki wizualne	8	1	8 (1 ECTS)	
11.	Intermedia w arteterapii	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)
12.	Malarstwo i rysunek w arteterapii	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)
13.	Land art w arteterapii	8	1	8 (1 ECTS)	
14.	Art brut w arteterapii	8	1	8 (1 ECTS)	
15.	Terapia przez taniec i ruch	8	1	8 (1 ECTS)	
16.	Drama	8	1	8 (1 ECTS)	
17.	Teatroterapia	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)
18.	Terapia przez zabawę	8	1	8 (1 ECTS)	
19.	Podstawy artefietiki	8	1		8 (1 ECTS)
20.	Projektowanie narzędzi i środowisk w arteterapii	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)

Semestr III (114 godz., 22 ECTS)

21.	Terapia poprzez kreatywne pisanie	8	1	8 (1 ECTS)	
22.	Muzykoterapia kreatywna	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)
23.	Filmoterapia	8	1		8 (1 ECTS)
24.	Fotografoterapia	8	1	8 (1 ECTS)	
25.	Prowadzenie arteterapii grupowej	8	1	8 (1 ECTS)	
26.	Budowanie i monitorowanie programów arteterapeutycznych	8	1		8 (1 ECTS)
27.	Superwizja w arteterapii	18	3	10 (2 ECTS)	8 (1 ECTS)
28.	Praktyka	30	5	30 (5 ECTS)	
29.	Seminarium dyplomowe	8	6		8 (6 ECTS)
RAZEM:		364	60	220 (37 ECTS)	144 (23 ECTS)

Miejsce odbywania praktyki zawodowej: przestrzeń instytucji stanowiących grono interesariuszy zewnętrznego kierunku, w tym: Fundacja Przyszań w Naturze, Instytut Dizajnu w Kielcach, Kieleckie Centrum Kultury, Muzeum Zabawek i Zabawy w Kielcach, Stowarzyszenie Nadzieja Rodzinie, Stowarzyszenie Przyszań dla Sztuki, UrbanLAB Kielce.

Warunkiem ukończenia studiów podyplomowych jest uzyskanie zaliczeń ze wszystkich zajęć objętych programem studiów, w tym praktyki zawodowej, oraz opracowanie i obrona pracy końcowej – autorskiego projektu arteterapeutycznego, o charakterze terapeutycznym lub wspierająco-rozwojowym, obejmującego opis celów i założeń pracy z określoną grupą lub odbiorcą, zastosowane metody i środki artystyczne, sposób prowadzenia relacji i pracy procesowej, refleksję nad przebiegiem i efektami oddziaływania oraz osadzenie projektu w wybranych kontekstach teoretycznych i etycznych.

Formy i metody prowadzenia zajęć, formy weryfikacji oraz kryteria oceny i jej składowe określają karty przedmiotów (zajęć).

Dodatkowe dokumenty stanowią uzupełnienie programu studiów podyplomowych, jeżeli wymaga tego specyfika studiów podyplomowych lub inne przepisy.

.....
/Kierownik studiów podyplomowych/